

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13850

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Λογοθέτης του Γενικού	α. Αυλάρχης στο Φραγκικό κράτος
2. Τελετή περιβολής	β. Εγίρα
3. Κάρολος Μαρτέλος	γ. Φεουδαρχία
4. Φερδινάνδος Μαγγελάνος	δ. Ευθύνη των οικονομικών
5. Μωάμεθ	ε. Ζ' Οικουμενική Σύνοδος
	στ. Πρώτος περίπλους της Γης
	ζ. Στέψη στη Ρώμη

(μονάδες 5)**Απάντηση:**1-δ, 2-γ, 3-α, 4-στ, 5-β

2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα παρακάτω γεγονότα:

1. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους
2. Τρομοκρατία
3. Μάχη του Ματζικέρτ
4. Συνθήκη του Βερντέν (διάσπαση της αυτοκρατορίας του Καρόλου)
5. Πρώτο Σχίσμα Εκκλησιών

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Συνθήκη του Βερντέν (843), 2. Πρώτο Σχίσμα Εκκλησιών (867), 3. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους (962), 4. Μάχη του Ματζικέρτ (1071), 5. Τρομοκρατία (1793)

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, Συμβούλιο Λογοκρισίας (Καθολική Εκκλησία).

(8+7=15)

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.
(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 39 του σχολικού βιβλίου)

Συμβούλιο Λογοκρισίας (Καθολική Εκκλησία): Επειδή στη διάδοση των μεταρρυθμιστικών ιδεών η συμβολή του βιβλίου ήταν αποφασιστική, η Καθολική Εκκλησία ίδρυσε στη Ρώμη ένα Συμβούλιο Λογοκρισίας, με έργο να συντάσσει κατά διαστήματα έναν κατάλογο απαγορευμένων βιβλίων (Index Librorum Prohibitorum), όχι μόνο θεολογικών αλλά και φιλολογικών ή επιστημονικών, που κατά την άποψη της Εκκλησίας περιείχαν αιρετικές θέσεις. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 133 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α. Να εξηγήσετε την οικονομική πολιτική του Νικηφόρου Α.

(μονάδες 13)

Κατά τα τέλη του 8ου και τις αρχές του 9^{ου} αι. ο πληθυσμός της αυτοκρατορίας αυξάνεται και φθάνει περίπου τα 11 εκατομμύρια, ενώ παράλληλα η οικονομία και το εμπόριο αρχίζουν να ανακάμπτουν. Ο Νικηφόρος Α' πήρε τολμηρά δημοσιονομικά μέτρα για την ανόρθωση της οικονομίας, τα οποία από τους αντιπάλους του και τον χρονογράφο Θεοφάνη χαρακτηρίστηκαν ως κακώσεις. Τα μέτρα αυτά ήταν τα ακόλουθα:

1. Η ακύρωση των φοροαπαλλαγών που είχε θεσπίσει η αυτοκράτειρα Ειρήνη και η εγγραφή των πολιτών στους φορολογικούς καταλόγους
2. Η επιβολή του καπνικού φόρου (για κάθε εστία που καπνίζει, δηλαδή για κάθε νοικοκυριό) στους πάροικους (εξαρτημένους γεωργούς) των μονών και των ναών, καθώς και στα πολυάριθμα φιλανθρωπικά ιδρύματα

3. Η καθιέρωση της συλλογικής ευθύνης της κοινότητας του χωριού για την καταβολή των φόρων
4. Η απαγόρευση της τοκογλυφίας
5. Η δημιουργία κλήρων για τους ναύτες στρατιώτες της Μ. Ασίας και
6. Η υποχρέωση των πλούσιων ναυκλήρων (πλοιοκτητών) της Κωνσταντινούπολης να δανειστούν από το κράτος με υψηλό επιτόκιο. Το τελευταίο αυτό μέτρο απέβλεπε στην ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυσιπλοΐας.
(Η απάντηση στη σελ. 24 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Πώς οι Ισπανοί εκμεταλλεύθηκαν, μετά τη συνθήκη της Τορντεζίλας (1494), τις περιοχές που ανακάλυψαν;

(μονάδες 12)

Οι πρώτες χώρες που ανακαλύφθηκαν από Ισπανούς μετατράπηκαν σύντομα σε αποικίες τους. Η κατάληψη των νέων χωρών συνοδεύτηκε από σφαγές των τοπικών πληθυσμών, λεηλασίες και καταστροφές. Οι Ισπανοί, μάλιστα, μεταχειρίστηκαν απάνθρωπες μεθόδους στις χώρες της κεντρικής και νότιας Αμερικής εξαφανίζοντας τους λεγόμενους προκολομβιανούς πολιτισμούς.

Οι Ισπανοί δημιούργησαν μια ηπειρωτική αυτοκρατορία, ιδιαίτερα προσοδοφόρα, που εκτεινόταν από το Μπουένος Άιρες ως την Καλιφόρνια. Χωρίς να παραμελήσει την ανάπτυξη φυτειών (κακάο, ζαχαροκάλαμο, ρύζι, καπνός, αμπέλια), η ισπανική διοίκηση ευνοούσε ιδιαίτερα την ανακάλυψη και την εκμετάλλευση ορυχείων μετάλλου. Ο άργυρος αποτελούσε το κυριότερο είδος που μεταφερόταν από τις αποικίες στη μητρόπολη.

Η κυριαρχία όμως των Ισπανών και των Η κυριαρχία όμως των Ισπανών και των Πορτογάλων δεν επρόκειτο να διαρκέσει για πολύ. Καθώς, σύντομα, οι Άγγλοι, οι Γάλλοι και οι Ολλανδοί θα διεκδικήσουν το δικό τους μερίδιο από το νέο κόσμο, η Ευρώπη θα εισέλθει στη φάση του αποικιακού ανταγωνισμού και η σύγκρουση θα είναι αναπόφευκτη. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 125-126 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική